

RIKTLINJER FÖR BISTÅNDSBEDÖMNING INOM SOCIAL OMSORG

AKTIVERANDE - VAD VI VILL UPPNÅ

PROGRAM	Är vägledande och beskriver önskvärd utveckling av verksamheten.
STRATEGI	Utgör grund för prioritering och beskriver hur kommunen ska uppnå uppsatta mål inom ett område.
PLAN	Konkreta mål och åtgärder och svarar på vad, vem, när och hur.

NORMERANDE - HUR VI SKA TÄNKA OCH GÖRA

FÖRHÅLLNINGSSÄTT	Vägleder och klargör Ystads kommuns övergripande syn och inställning till något.
RIKTLINJE	Säkerställer ett korrekt agerande och god kvalitet vid handläggning och utförande.
RUTIN	Anger hur en fråga ska hanteras eller hur ett uppdrag ska verkställas.

Dokumentet gäller för:
Socialnämnden

Gäller fr o m – t o m:
20xx-xx-xx - tills vidare

Fastställd av:
Socialnämnden xx-xx-xx § xx
Ersätter: 2018-07-01, §
100/2018-06-19

Ärendenummer:

Ansvarig för uppdatering:
Enhetschef för
myndigheten för
funktionsvariation

INNEHÅLL

1.	INLEDNING.....	4
2.	BISTÅNDSBEDÖMNING ENLIGT SOCIALTJÄNSTLAGEN (SOL)	4
2.1	Bistånds begrepp	4
2.2	Livsöring i övrigt	4
2.3	Skälig levnadsnivå	4
2.4	Handläggning	5
3.	INSATSER ENLIGT SOCIALTJÄNSTLAGEN	5
3.1	Hemtjänst	5
3.2	Dagverksamhet	6
3.3	Korttidsboende	7
3.4	Växelboende	7
3.5	Särskilt boende	7

1. INLEDNING

Syftet med riktlinjer är att skapa likvärdig bedömning inom ramen för socialtjänstlagen (SoL) och på så sätt säkerställa kvalitén i besluten avseende rättssäkerhet och transparens för medborgaren. Riktlinjerna är ingen garanti för och inte heller en begränsning av rätten till bistånd. Det finns inte heller begränsningar i vad medborgaren kan ansöka om, vare sig i typ av insats eller i insatsens omfattning. Alla insatser som en person ansöker om ska utredas och en individuell behovsprövning ska alltid göras. All myndighetsutövning sker utifrån Socialtjänstlagen. Lagar, förordningar och vägledande domar är överordnat dessa riktlinjer.

Riktlinjerna anger ett riktmärke för bedömning av skälig levnadsnivå. Det innebär att handläggaren vid biståndsbedömning av en ansökan har riktmärket att förhålla sig till. Utifrån en individuell bedömning av skälig levnadsnivå kan dock bistånd ges både över och under riktmärket. Den individuella bedömningen innebär att brukarens individuella omständigheter och livssituation är avgörande. Brukaren kan beviljas mer eller mindre bistånd eller en annan form av bistånd än vad riktlinjerna anger.

Riktlinjerna är avsedda att användas av biståndshandläggare och är därför utformade utifrån de livsområden som ska användas i utredningen och dokumentation enligt IBIC-modellen (Individens Behov i Centrum). IBIC är ett arbetssätt som innebär en strukturerad dokumentation av individens behov med användning av internationell klassificering av behovstillstånd, funktionsnedsättning och hälsa (ICF). IBIC omfattar nio livsområden enligt ICF och ytterligare två livsområden som Socialstyrelsen har beslutat om att komplettera med.

2. BISTÅNDSBEDÖMNING ENLIGT SOCIALTJÄNSTLAGEN (SOL)

2.1 Bistånds begrepp

Biståndsparagrafen är utformad som en rättighetsparagraf för den enskilde. Den som uppfyller kriterierna i paragrafen har rätt till bistånd för sin försörjning i övrigt och livsföring i övrigt. Kriterierna är:

- Den enskilde ska ha ett behov av bistånd som han eller hon inte kan tillgodose själv,
- Biståndet kan inte heller tillgodoses på annat sätt – t.ex. genom någon annan än socialtjänsten.

I lagen anges inte i detalj vilka stöd- eller serviceinsatser kommunen ska erbjuda. Kommunen har därmed ansvar att själv avgöra vilka biståndsinsatser som kan ges och det finns ett utrymme för diskussion med den enskilde kring vilka insatser som kan vara lämpliga i varje enskilt fall. Insatserna ska utformas så att de stärker den enskildes möjlighet att leva ett självständigt liv.

2.2 Livsföring i övrigt

Begreppet livsföring i övrigt rymmer alla de olika behov som den enskilde kan ha för att tillförsäkras en skälig levnadsnivå. Det kan vara hemtjänst, dagverksamhet och särskilt boende för

äldre och för människor med funktionsnedsättning. Det är inte möjligt att ge en uttömmande uppräkningslista av vilka insatser eller behov som ska anses ingå i livsföring i övrigt. En individuell bedömning måste göras i varje enskilt fall.

2.3 Skälig levnadsnivå

Det bistånd som beviljas enligt socialtjänstlagen ska ge den enskilde personen en skälig levnadsnivå. Skälig levnadsnivå är ett centralt begrepp som beskriver den nivå på kvalitet och levnadsstandard som lagen garanterar. Kommunen har dock rätt att lägga sig på en högre nivå i enskilt ärende.

2.4 Handläggning

Arbetet ska bedrivas rättssäkert och med en tro på människans resurser. Handläggningen och beslut ska präglas av respekt för den enskilde. En helhetsbedömning av den sökandes behov och förmåga ska alltid göras. Finns det behov av flera typer av bistånd är det förvaltningens sak att samordna allt bistånd som ges. Hur förvaltningen organiserar sitt arbete ska inte ha någon betydelse för den enskilde. För handlägningsprocess se kvalitetsledningssystem.

Vid flera personer i samma hushåll så utreds samtliga vid ansökan om inköp, städning och fönsterputs. Insatsen utförs vid samma tidpunkt för alla insatsberättigade i hushållet.

3. INSATSER ENLIGT SOCIALTJÄNSTLAGEN

3.1 Hemtjänst

Hemtjänst beviljas den som behöver insatser i form av stöd och hjälp i sitt hem för att uppnå en skälig levnadsnivå. Följande innehåll är utformat utifrån livsområde som Socialstyrelsen tagit fram enligt IBIC-modellen. Riktlinjerna är ett övergripande stöd. För medarbetare finns dokumentet *Vägledning för insatser i ordinärt boende och särskilt boende* för mer detaljerat innehåll av insatsen.

Livsområde	Insats	Riktlinje
Förflyttning	Förflyttningar – avser förflyttningar inom bostad och tillhörande trapphus.	Beviljas utifrån den enskildes individuella behov.
Personlig vård	Personlig hygien	Beviljas utifrån den enskildes individuella behov.
	Toalettbehov	Beviljas utifrån den enskildes individuella behov.
	Klädsel	Beviljas utifrån den enskildes individuella behov.
	Egenvård - hälso- och sjukvårdsåtgärd som legitimerad yrkesutövare har bedömt att en person själv kan ta ansvar för.	Beviljas utifrån den enskildes individuella behov. Egenvårdsintyg från legitimerad personal krävs.

Livsområde	Insats	Riktlinje
	Måltidsstöd - stöd genom att få sällskap under måltiden och/eller hjälp att ge dryck och mat.	Beviljas utifrån den enskildes individuella behov.
	Dusch	Beviljas utifrån den enskildes individuella behov.
Hemliv	Diska	Beviljas utifrån den enskildes individuella behov.
	Sopor	Beviljas utifrån den enskildes individuella behov.
	Bäddning	Beviljas utifrån den enskildes individuella behov.
	Ta hand om hemmets föremål – specifikt bistånd som inte ingår i övriga biståndsbeskrivningar.	Beviljas utifrån den enskildes individuella behov.
	Ta in posten	Beviljas utifrån den enskildes individuella behov.
	Bereda måltider	Beviljas utifrån den enskildes individuella behov. Den enskilde ska erbjudas två huvudmål utöver huvudmålet mitt på dagen samt mellanmål efter behov fördelade under dygnet. När det avser bereda måltider avser det enklare beredning av hel- eller halvfabrikat.
	Matdistribution	Huvudmålet mitt på dagen tillgodoses med matdistribution. Beviljas alla dagar i veckan.
	Inköp av dagligvaror	Beviljas normalt en gång per vecka.
	Ärende	Beviljas normalt 2 gånger per månad.
	Städa bostaden	Beviljas normalt varannan vecka av två rum, hall, kök och badrum. Par med separata sovrum kan beviljas städ av båda sovrum samt vardagsrum, hall, kök och badrum.
	Fönsterputs	Beviljas normalt två gånger per år i två rum, hall, kök och badrum. Par med separata sovrum beviljas fönsterputs i båda sovrum samt vardagsrum, hall, kök och badrum.
	Ren bäddning	Beviljas utifrån den enskildes individuella behov.
	Tvätta kläder - tvätt service	Beviljas normalt varannan vecka.
	Tvätta kläder - klädvård	Beviljas endast i rehabiliterande syfte varannan vecka under en begränsad tid.

Livsområde	Insats	Riktlinje
	Djurvård – avser matning, rastning samt rengöring av bur/kattlåda.	Beviljas om djuret är av särskilt stor betydelse för brukarens upplevelse av gemenskap och mening. Djuret ska ha varit i brukarens ägo innan behovet av hjälp uppstått. Hundrastning beviljas begränsad tid för att hitta en egen lösning. Frekvens beviljas utifrån behov.
Samhällsgemenskap, socialt och medborgligt liv	Promenad	Beviljas normalt 1 timme/ vecka.
	Social samvaro	Beviljas normalt 1 timme/ vecka.
	Ledsagning - sjukvård	Beviljas utan frekvens då besöket inom sjukvården ej är möjligt att precisera.
	Ledsagning - övrigt Beviljas där det finns risk eller för att bryta social isolering. Beviljas även enskild för att göra ärende såsom sällaninköp normalt två gånger per år.	Beviljas utifrån den enskildes individuella behov.
Känsla av trygghet	Tillsyn - utförs i första hand med kamera eller telefonsamtal.	Beviljas utifrån den enskildes individuella behov.
	Trygghetslarm	Beviljas utifrån den enskildes individuella behov.
Personligt stöd till person som vårdar eller stödjer den enskilde	Avlösning i hemmet - stödet ges för att ge anhörig möjlighet till egen tid. Avlösning beviljas när behovet av stöd är så omfattande att det inte går att tillgodoses med punktinsatser från hemtjänst och trygghetslarm.	Beviljas utifrån det individuella behovet där anhörig behöver avlösning i omsorgsarbetet. Insatsen beviljas i normalfallet upp till 10 timmar/ månad.

3.2 Dagverksamhet

Dagverksamhet kan beviljas när det finns behov av kontinuerlig social stimulans och meningsfullt innehåll i dagen. Det kan också beviljas som insats för avlastning för anhörig som ger omvårdnad till närstående. Dagverksamheten är inriktad för personer med demensdiagnos.

Samhällsgemenskap socialt och medborgligt liv	Dagverksamhet	Beviljas med antal besök utifrån en individuell bedömning.
--	---------------	--

3.3 Korttidsboende

Korttidsvistelse beviljas vid omfattande omvårdnadsbehov under stora delar av dygnet och då behovet inte kan tillgodoses i ordinärt boende. Korttidsvistelse beviljas i normalfallet upp till 14 dagar vid behov utifrån den enskildes individuella behov kan det finnas skäl för kortare och längre vistelse. Korttidsvistelse ska ses som en tillfällig lösning i väntan på att förutsättningar finns att återvända till ordinärt boende eller flytta till permanent särskilt boende.

3.4 Växelboende

Växelboende är en form av korttidsvistelse som ges med regelbundna intervaller. Beviljas i normalfallet med max 14 dagar/ 4 veckor.

3.5 Särskilt boende

Plats på särskilt boende kan i normalfallet beviljas om behoven är av omfattande social och/ eller medicinsk omvårdnadskaraktär. Hjälpbehovet omfattar stora delar av dygnet och kan inte tillgodoses i ordinärt boende utifrån praktiska, etiska och/ eller ekonomiska aspekter. Bedömningen ska utgå från en helhetssyn på brukarens tillvaro och särskilt beakta brukarens behov av trygghet.